

Itä-Suomen aluehallintovirasto
kirjaamo.ita(at)avi.fi

SELVITYSPYYNTÖ: ISAVI/2891/2023

Itä-Suomen aluehallintovirasto on saanut 15.3.2023 yhteydenoton, jonka mukaan Siun soten vammaispalvelut ohjasivat valvonnassa olleeseen yksityisen palveluntuottajan yksikköön kaksi asiakasta (yksikkö täynnä), vaikka Siun soten valvontapalvelujen asiantuntija oli vammaispalveluja informoinut siitä, että hoitotyön mitoitus alittaa reippaasti vaadittavan määrän. Viestin mukaan vastaavasti oli tapahtunut jo aiemminkin, minkä vuoksi Siun soten valvonta ei pysty toimimaan tehokkaasti eikä uskottavasti, kun vammaispalvelut tekevät omalla toiminnallaan tyhjäksi valvonnan vaatimukset.

Aluehallintovirasto pyytää hyvinvointialueen aluehallitukselta selvityksiä alla oleviin kysymyksiin:

1. Miten järjestämisvastuun omavalvonta on organisoitu Siun sotessa?

Järjestämisvastuun omavalvonnan toteuttaminen on organisoitu Siun sotessa erilliselle valvontayksikölle sekä toimialueille siltä osin, mikäli valvonta ei kuulu valvontayksikön tehtäviin. Valvontayksikkö vastaa vanhustenhuollon, mielenterveys ja päihdepalvelujen, vammaispalvelujen, kehitysvammahuollon sekä lastensuojelun valvonnasta.

2. Miten omavalvonnan vastuut on määritelty Siun soten hallintosäännössä?

Aluehallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä omavalvontaohjelmien ja varautumisen että hyvän hallinnon ja lainmukaisuuden valvonnan järjestämisestä ja niiden toimeenpanon ja tuloksellisuuden valvonnasta, sekä hyväksyy omavalvontaohjelmat. (Hallintosääntö, 44 §, 2022).

Aluehallitus antaa vuosittaisessa raportissaan johtopäätökset ja selvityksen omavalvontaohjelmien toimeenpanosta ja tuloksista. (Hallintosääntö, 44 §, 2022).

Hyvinvointialuejohtaja vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että hyvinvointialueen toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan. (Hallintosääntö, 45 §, 2022).

Toimialuejohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan, mukaan lukien omavalvonnan ym. toteutumisen toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialueellaan. (Hallintosääntö, 46 §, 2022).

3. Millä toimenpiteillä Siun sotessa varmistetaan, että tehtävien ja palvelujen omavalvonta toteutetaan osana niiden järjestämistä siten, että yllä kuvatun kaltaiset tilanteet eivät toistu?

Mikäli palveluyksikkö on valvonnan kohteena, yksikköön ei lähtökohtaisesti sijoiteta uusia asiakkaita. Mikäli asiakkaan yksilöllinen palveluasumisen tarve riskiarvioon perustuen on välttämätöntä järjestää, eikä vapaita paikkoja ole alueella, voidaan asiakas tapauskohtaisesti erityisellä harkinnalla sijoittaa valvonnan kohteena olevaan yksikköön. Tässä harkinnassa huomioidaan muun ohella sosiaalihuoltolain 12 §:n mukainen asiakkaan oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut siltä hyvinvointialueelta, jonka alueella asiakkaalla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta. Yksilökohtaisessa harkinnassa huomioidaan myös sosiaalihuollon asiakaslain 4 §, 5 § ja 8 §.

4. Miten Siun sotessa varmistetaan, että valvontapalvelujen näkemykset huomioidaan palvelujen järjestämisen yhteydessä? Miten tiedonkulku valvontahavainnoista on varmistettu?

Valvontayksikkö ja toimialueet tekevät tiivistä yhteistyötä jatkuvasti ja säännöllisesti erityisesti silloin kun, jokin yksikkö on valvonnan kohteena. Valvonta raportoi ja viestii aktiivisesti toimialueille esiin nousseista havainnoista. Toimialueet välittävät valvonnalle tietoa omista havainnoistaan valvottavien yksiköiden osalta. Tiiviillä yhteydenpidolla varmistutaan, että toimialueilla on tieto siitä, mitä havaintoja valvontapalveluissa on valvonnan yhteydessä tehty. Valvonnan yhteydessä syntyneet asiakirjat lähetetään aina toimialueille tiedoksi.

5. Millä toimenpiteillä Siun sotessa varmistetaan valvontapalvelujen toimintakyky?

Valvontapalvelujen toimintakykyä varmistetaan sekä sisäisin kehittämistoimin, että valvonnan painopistettä suuntaamalla. Kehittämistoimilla tarkoitetaan esimerkiksi valvontatyön ja valvonnan menetelmien kehittämistä ja valvonnan prosessien sujuvoittamista. Valvonnan painopisteen suuntaamisella tarkoitetaan edellytysten luomista sille, että valvontatyötä kyetään tekemään mahdollisimman paljon suunnitelmallisesti siten, että mahdollisiin epäkohtiin voidaan puuttua jo ennakolta.